

IN MEMORIAM

MIROSLAV KURELAC (1926–2003)

Jedan iznimno bogat znanstveno-stručni opus kojim je obilježen životni i radni vijek dr. Miroslava Kurelca (Zagreb, 25. V. 1926 – Zagreb, 7. X. 2003) ostavlja za sobom zapažen trag u hrvatskoj historiografiji i kulturnoj povijesti. Bilježimo i nastavljamo taj trag, prisutan i u autorovim priložima izučavanju hrvatske filozofijske prošlosti i ukupnom zanimanju i bavljenju o kojemu svjedoči i njegovo prisustvo i suradnja u domaćim i međunarodnim edicijama i publikacijama.

Poslije završene gimnazije M. Kurelac studira povijest i pomoćne povijesne znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje i diplomira (1954). Na Filozofskom fakultetu u Zadru doktorira (1987) tezom o mjestu i značenju Ivana Lučića-Luciusa u hrvatskoj i europskoj historiografiji. Od 1950. do 1956. radi kao arhivist u Arhivu grada Zagreba, te se usavršava radeći u francuskim nacionalnim arhivima u Parizu (*École des Hautes Etudes*) studij arhivistike i paleografije.

Od 1979. g. upravitelj je *Zavoda za povijesne znanosti*, a od 1995. do 2002. voditelj današnjeg *Odsjeka za povijest Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU* u Zagrebu.

1990. postaje znanstveni savjetnik, a 1994. biran je za člana suradnika HAZU. Bio je član *Društva hrvatskih povjesničara* i član *Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti*. Umirovljen je 1995. g., baveći se i nadalje sve do svoje smrti znanstvenim i istraživačkim radom i sudjelujući na brojnim znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Bio je nadalje član uredničkog vijeća edicije *Hrvatska i Europa* i suradnik u prva dva sveska tog izdanja te zamjenik urednika trećega sveska (*Razdoblje Baroka i Prosvjetiteljstva*). Od 1998. urednik je *Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*. Od 1992. g. do kraja svog života bio je član savjeta časopisa *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine*.

Od 1956. član je *Odbora međunarodnog repertorija srednjovjekovnih izvora*, sa sjedištem u Rimu koji izlazi i danas (predsjednik je Hrvatskog komiteta).

U svom iznimno plodnom znanstvenom radu, M. Kurelac ustrajno i sustavno proučava tematiku hrvatske historiografije. U svojim brojnim radovima, studijama i knjigama objelodanjuje rezultate svoga proučavanja o širokom dijapazonu kulturnopovijesnih razdoblja od najranijih stoljeća preko humanizma (posebice sjeverne Hrvatske), renesanse, reformacije i baroka, pa do razdoblja novije povijesti. U središte njegove pozornosti historiografa ulaze tako i ključne pojave hrvatske kulturne, književne i filozofske povijesti i znanosti, (J. Panonije, P. Andreis, S. Gradić, I. Vitez od Sredne, K. Čipiko, N. Modruški, B. Kotruljević, F. Glavinić, P. Fusco, Š. Kožičić-Benja, F. Petančić, I. Kukuljević-Sakcinski, J. Mažuranić, J. Križanić i dr.), ličnosti ugledne hrvatske diplomacije, povijesti, a posebno mjesto imaju njegova proučavanja djelatnosti i uloge domaćih i stranih humanističkih središta (talijanskih, mađarskih i drugih).

Otpočevši svoj znanstveni *curriculum vitae* proučavanjem djela Ivana Luciusa, oca hrvatske historiografije, o kojem objavljuje niz svojih radova i studija (knjiga: *Život i djelo Ivana Lučića-Luciusa. Otac hrvatske historiografije*, Zagreb, 1994, studija: *Život i djelo Ivana Lučića-Luciusa*, uvod u izdanje Lučićeva djela *De Regno Dalmatiae et Croatiae, O kraljevstvu Dalmacije i Hrvatske*, Zagreb, 1986). U tom kontekstu valja istaknuti i njegovo proučavanje značenja nacionalne terminologije nekih predstavnika hrvatske historije 16–17. st., nadalje analizu rukopisa *Ljetopisa popa Dukljanina*, anonimne *Zagrebačke Kronike*, problematiku i fenomen pučkih ustanaka i pobuna u gradovima srednje Dalmacije, kao i proučavanja povijesti prirodnih znanosti 19/20. st., povijesti konzularne diplomacije i korespondencije od vremena I. Stojkovića nadalje, mirovnih ugovora i dr. Historiografski pogledi i shvaćanja M. Kurelca ukazuju na njegovu vrsnu upućenost i poznavanje razdoblja, pojava i djela kao i znanstvenu akribiju pri utvrđivanju kulturno-društvene i duhovne kao i filozofske povijesti, s ciljem proučavanja, vrednovanja, utvrđivanja i promoviranja hrvatske prošlosti. Uočili su to uostalom već za njegova života i na to upozorili mnogi stručnjaci (B. Hanž, A. Gulin, L. Čoralić i dr.).

Velikim i vrijednim svojim djelom i djelovanjem, Miroslav Kurelac ostavio je temeljan i značajan prilog kako hrvatskoj historiografiji tako i domaćoj općoj kulturnoj i duhovnoj povijesti.

(Upućujemo na bibliografiju M. Kurelca: *Ljetopis HAZU*, knj. 98, 1995; *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, vol. 17, 1999, vol. 22, 2004.)

Ljerka Schiffler